

GAZETA

FRANSOBEEVANEDE.

Costul uso pe doe ori, aders: Marenca si Sambata.
Costul odata pe septamano, aders: Mercuria Pretiu-
sita este pe unu annu 10 f. m. c.; pe diumetate
sau 5 f. in Iaintru Monarchiei.

Pentru tieri straine 7 f. pe unu sem. pe si annala
intrega 14 f. m. c. So presumora in tote parte
imperatoriei, cum si in toti cunoscutii nostri DD. corr-
espondenti. Pentru serie „politii“ se cara 4 cr. m.

Correspondintia.

Repriviri la istoria Dunarei. *)

Nemica n'au enpedecat mai tare atat pre statul Austriei, si en
mteles strins pre Germanii si cultura cea de ei adusa en parile
Dunarei, cat si pre enflorirea comertului a sutei a 14-cea, ca enna-
ntarea Osmanilor pe pamantul european, si irrumperile lor en tierile
si tinuturile envecinate alle Dunarei.

Inkursiunile Osmanilor preste Bosporu en Europ'a eacepusera en
data dupa spedytiunile cruciate cu enceptul sutei a 14-cea. Numai
pana la anul 1356 trecusera ei, endiestrali cu tote ensusirile varvari-
lor de 20 de ori Bosporul si Elespontul, si prefacura nu putine lo-
cari en cenusia si insule formoase en desierturi, ensemnandu-si pre-
ste tot locul urm'a, pre'n pradari si devastatiuni. Numai pana la a-
cest an ajunsesera ei de mai multe ori Dunarea, si cercetasera colo-
nisarea tiermurilor ei (mai antaiu la gur'a Dunarei en asia numita
Dobrogea).

Cam pe la finea a sutei acesteia, subjugasera ei entr'un siru de
resboale Adrianopolea, Serbi'a, Bulgari'a, mai toata Rumeli'a si irru-
psera en anul 1391 cu antai'a oara en Ungari'a. La encyciarea sutei
acesteia erau ei acum'a domni ai tuturor tierilor meadiadioale dela li-
ni'a Savei si Dunarei pana la marea egeica cum si preste ua parte a
Greciei. Ua elutiune faceau numai Croati'a, Bosni'a si Constau-
tynopolea-

Inkursiunile aceste alle Turcilor en Europ'a si en tierile danubi-
ene au fost resunetul seau respinsul spedytiunilor cruciate, carele fara
endoeala se pot ensemna de nesce encepaturi nenimerite. Elle erau
entru asemenea ca nesce spedytiuni, cum am dice, semilunarie, carele
au avut pentru Europ'a urmari cu mult mai duratoarie, dec'at celle
crestyne pentru Asy'a.

Calarii cruciati aflara en Asy'a ua potere juna, carea era cuprinsa
cu enflorirea si entemciarea ei, Asyatii de'n contra en Europ'a un
emperiu vecyu ruginit pre carele lesne el potura enlatura.

La finea sutei a 14-cea, anca pana ce nu envinsese ei Constau-
tynopolea, cu ce-va mai mult de ua suta de ani dupa tempul en ca-
rele purcesera cei de'n urma cruciati, ca sa surpe pre neamicul cre-
stynismului cyar en ensu-si culcusiui, ajunsesera acum'a Turcii mediul
tinuturilor Dunarei si tiermini Germaniei.

En anul 1396 arsera ei acum urbea Pettau, en anul 1416 se en-
caierara de antai'a oara Turcii cu Germanii la ua lupta sangeroas'a
langa tiermini Styriei, aders la Radcyersburg, si de atunci durara
luptele entre Germani si Turci pe tiermurile Dunarei 4 sute de ani
pana pe tempurile noastre enqoace.

Romani'a, Ungari'a, Transylvani'a, Croati'a si Slavoni'a, mai mult
de diumetate a tinutului Dunarei, se facura en decurgerea sutei a 15-
cea tributaria. En a 16-cea comanda un pasia turcesc en Buda-Pest
vecyul centrumpunt all Ungariei, si tot en aceasta-si suta se aratara ei
si enaintea Vienei, cu scopul, ca si aci sa asiedia ver-un Beg-
ler Bei.

Mai la trei sute de ani tinu' crescerea poterei turcesci pe pamen-
tul european. En lupte necontenite si devastante enaintara ei en
tempurile acestea pana la poart'a vasyului Dunarei superioare. Atat
de lung tiuura pericolele turcice toate poterile Germanilor si Slavilor

danubieni en atyntiune. Si mai ua suta si diumetate de ani fusera
de anevoaia, en lupte sangeroase si necontenit en stare resbelica, de
ai tranty de'n multimea spre carea o ajunsesera, de a-i curati de'n
cele mai multe posesiuni alle lor depre langa Dunarei si de a-i
margini pre micul teritoriu, cel posed ei acum'a en tinutul acel-
luiu-si riu.

Pe cum se fransese poterea atator popoare asyatyce, cum a Ava-
ritor, Bulgarilor, Magiarilor si a Mongolilor, asia se frense de Ger-
mani si cea a Turcilor pana si tot pe acelle campuri de lupta, carele
erau angustele entre vasyul Dunarei de sus si de mediuoloc (langa
Vien'a si Pojun).

Magiarii erau, pe cand venira ei catra Dunare, pagani, si se po-
tura lesne entoarce si civilisa de Germani; Turcii de'n contra erau
Muhamedani fanatyci, pre carii nu mai era putyntia de a-i entoarce,
ci numai de a-i respinge seau styngge cu totul. Ei au statut, precum
s'au si observat adese-ori nimerit, en Europ'a numai en castre, si ma-
car' ca petrecura aci cam la 500 de ani totusi nu potura sa se ente-
meidia defnuit.

De ar fi remas ei en Asy'a, apoi interesurile danubiene s'ar fi
desvoltat cu mult mai curand. Florintele comertiu, carele en urm'a
spedytiunilor cruciate se estynde de a lungul Dunarei, s'ar fi fost
deslasiurat poate cu mult mai cuvenit, si cu ell de'npreuna si enflori-
rea a meseriilor, a agriculturii si a civilizatiunei; cultura greaca si
germana enaintand de'n dyreptiuni contrarie, s'ar fi fost enpreunat
tocmai la Dunare.

Tiermini Turciei se trageau pre'n mai multe sute de ani, entr'ua
linia de ua suta de mile pre'n mediuolocul tinutului danubian, si pen-
tru ca pe langa lini'a aceast'a nu mai era alta, dec'at ua necontenita
stare resbelica, pentru aceia pareo, ca va sa sa surpe cu totul lega-
tura, ce esystase pana acum'a, entre tierile envecinate, pre'n mediu-
locirea Dunarei.

De se poate spune de Germani, ca en tinutul Dunarei, unde nu-
mai pusera ei paciorul, lasara urme binefacatoarie si descysera noave
esvoare de vieatia, apoi potem dice si de Turci de'n contra, ca unde
numai se aratara, caleau cu peciorelesi desradacinau tot ce ar fi ara-
tat putina vieatia. Giururile cetatilor lor, en a caror ruine locuieau
Pasii, le prefceau an desierturi. Poporatiunea tieriei ocupate de den-
sii, fu en resbelu adese-ori styngsa cu totul, si multimea ei potea ca
mai, ba sa creasca si'n pace. Agricultur'a si toate meseriile, carele
numai linteau la prodoptiunea de produse, le lipeau ei pamentului.
Pentru negoliu si pentru sporirea lui, lucrau ei au foarte putinu au
nemic. Stradele, carele s'ar fi aflat en tierile lor subjugate le lasau
stricatiunei, si neci portau grige de plutyveretatea riurilor, pentru
aceia era preste tot locul pana unde numai ajungea domni'a lor, totu
numai transportul cell vecyu ne ndemanatyc pre'n caravane si ani-
male frenarie cu potyntia.

Legislatiunea lor nationala-economica seau comertiala nu numai
ca nu sporea comertiu, ci cu mai mult anca-l enpedeca. Asia enta-
rira ei, d. es. en data dupa enfatisiarea lor en Europ'a, principiul, ca
en emperiu lor sa se poata enporta ver-ce, dar' de'n contra de'n em-
periu afara nemic, si mai cu seama nutremintele. Asia cugetau ei
pre'n mesurile acestea sa-si pastredie tiear'a pentru totu de-aun'a de
foamete!

Numai ce veniau ei en cotro-va ca domnitori, endata opreau pre'n
lege privatilor negoliul cu unele produse teritoriale, si syleau pre
locuitori, ca sa le lase acestea, pentru pretiuri anumite, guvernamen-
tului. Asia se facu guvernamentul carele numai entr'acolo tinea,
cum sa enavutiasca poporatiunea capitalei (antaiu Adrianopolea si
apoi Constantynopolea) si cum sa empla pre Janiceri, en multe

*) Pentru viitoriu suntu rogati DD. Correspondenti a scrie dupa
Ortografia usata si de redactiunea diurnalului acestuia in cele ce se
impartasescu pentru Gazeta, Earo Foi'a totu va mai sierbi pucinu
timpu predileptiuniloru in modificarea Ortografiei. — R.

ПЪБЛИКАЦІИ НЕ.

Дъпъ нормативълъ де рекрътаре преа 'налтѣ апроватѣ де Маіестатеа Са ч. р. апост., дін а. 1852 (бъл. пров. тѣп. XXIII, №. 229) тотѣдеаъна днапнте де дпчепереа рекрътацізней пентрѣ фѣькаре черкѣ де асжптацізне се компзне о комісізне пропріѣ, каре дін овше дп овше дпсеампъ дптр'о лістѣ пе тоѣ іпшіі, парте бърбѣтеаскъ, карі се афлѣ дп вжрстѣ сѣпнзсѣ млітѣрей, адекъ дела аплѣ алѣ 20-леа пѣпѣ ла алѣ 27-леа, ші дъпѣ че се іеѣ маі дптеіѣ дп деосевітѣ лзаре амінте дппреціѣрѣре фаміліей ші алтеле, се алтѣрѣ дп прівінца фѣькѣрѣіа дпсепнареа, дакъ ачела есте сѣпнзсѣ млітѣрей, сеаѣ дакъ і се кзвіне о скзтіре лецізітѣ кз апріетѣ арѣтаре а зпелі астѣеліѣ де прічіпъ дъпѣ \$\$. 4 ші 11 дін нормативълъ де рекрътацізне ші дъпѣ пзблікацізнеа де аічі дін 18. Іанваріѣ а. к. №. 1053/111.

Ліста гѣтітѣ дп модѣлѣ ачеста, се ва фаче кзпоскзтѣ дп фѣькаре овште кз ачеа провокаре, ші се ва ліпї де пѣреці дп пзблікѣ дп термінѣ де оптѣ зїле, ка чеі іптересаці сѣ'шї пѣтѣ аштерне рекіамацізніле че ле ворѣ фї авжндѣ, дп времеа че с'а дпгѣдзітѣ, ла ресептіва дерегѣторіѣ де сѣьчеркѣ сеаѣ ла мацістратѣлѣ четѣціі.

Рекіамацізнеа ачеста, дъпѣ \$ 8 алѣ нормативълї де рекрътаре се пѣте аштерне де кѣтрѣ фѣькаре сѣпнзсѣ млітѣрей че се афлѣ дп черкѣлѣ асжптацізней, сеаѣ де кѣтре пѣрїпціі, рѣделе, де кѣтре епітронпѣлѣ лїї, прїп граїѣ аѣ дп скрісѣ, пѣ пѣмаі пентрѣ кѣ чїпева с'а петрекзтѣ дп ачеа лістѣ фѣрѣ кале, чї шї пентрѣ кѣ пѣ с'а петрекзтѣ де локѣ, сеаѣ пентрѣ кѣ діспзсецізніле де скзтіре, че се кзпрїндѣ дп нормативълѣ де рекрътаре, се аплїкарѣ фѣрѣ де кзвжптѣ, атѣтѣ дп чеа че прівеште ла дпсамї персѣна сеа, кѣтѣ шї дп прівінца алтора.

Асменеа прїлеціѣ де а рекіѣта дп прівінца доведїрей зпелї претїпсізні адеверате пентрѣ скзтіре лі се дѣ челорѣ іптересаці дъпѣ \$ 25 алѣ нормативълї де рекрътацізне дпкѣ шї маі де парте ла комісізнеа де асжптаре, зпде комісарїзлѣ де черкѣ, аѣ локѣціторїзлѣ лїї, ка преседїнтеле політїкѣ алѣ комісізней асжптѣтѣре аре сѣ хотѣреаскъ асѣпра зпорѣ асмене претїпсізні.

А се фолосї ла тіпнпѣлѣ сѣѣ чеі іптересаці де ачестѣ дрептѣ де рекіамацізне дпгѣдзітѣ дп нормативълѣ де рекрътаре дін а. 1852, се дореште кз атѣтѣ маі таре, пентрѣ ка сѣ се кѣштїце о класїфікаре пе кѣтѣ се пѣте маі акзратѣ шї о кїѣтаре регулатѣ ла асжптареа дп мліціѣ, кз кѣтѣ кѣ дін партеа органелорѣ де асжптаре, де шї ачесте сѣптѣ дпдрептате а се пѣрта кз чеа маі таре акзратецѣ шї дп фріка лї Dzeѣ, дп дпзлїзїреа требелорѣ, пе лѣпгѣ чеа маі зпѣтѣ воїпѣ де а лѣкра дрептѣ, се потѣ дптѣмпла фѣрте зпорѣ, дін пѣвѣгареа де сѣтѣ аѣ ретѣчїре, грешелї шї неакзратецї, карї прїп тіпнѣрїа рекіамацізне а челорѣ че се сїптѣ апзсаці, се потѣ дпдрепта шї адѣче дп рѣндзіалѣ де локѣ фѣрѣ мѣлтѣ трѣгѣнаре; дп време че фѣкѣндѣсе рекіамацізнеа дъпѣ севжршїреа асжптацізней, дъпѣ кзтѣ дптр'адеверѣ се дптѣмплѣ дпкѣ фѣрте десѣ, редїрепереа неакзратецелорѣ есте дппрезнатѣ кз маі мѣлте амѣрзпте шї кз дпсепнтѣре амѣнаре де лѣкрѣ, прежтѣ шї кїарѣ кз пердере де време шї де банї, спре стрїкареа пѣ пѣмаі а пѣрцілорѣ, чї шї а ерарїзлї.

Дечї кїѣтѣндѣсе дін прїчіпа рекрътѣрей че се апропїѣ, лзареа амінте а челорѣ іптересаці, кз деосевїре, асѣпра ачесторѣ месѣре пентрѣ дптокмаї зраре, се афлѣ кз кале а се фаче тотѣдатѣ шї провокацізнеа, ка тоѣ ачеїа, карї прїп класїфікацізнеа лорѣ ка сѣпнзшї млітѣрей, сеаѣ ка дпскрїшї фѣрѣ кале дп лістеле де конскрїпцізне, че сѣптѣ ліпїте дп пзблікѣ пе пѣреці, авжндѣ темейікѣ прїчіпѣ де а се пѣпѣце, сѣ се фолосеаскъ ла тіпнпѣлѣ сѣѣ шї дпкѣ дпайнте де дндеплїнїреа асжптацізней, де дрептѣлѣ, че с'а датѣ пентрѣ рекіамацізне, кз атѣтѣ маі вжртосѣ, кз пѣфѣкѣндѣо еї ачѣста, пѣ пѣмаі ресептівїі ворѣ авѣ сѣ'шї аскрїе шїе'шї амѣнареа, каре се наште прїп пзпереа ла кале а зпорѣ астѣелїѣ де черчетѣрї офїціѣсе шї десватерї, че се черѣ неапѣратѣ, кѣндѣ се чеаркѣ слобозїреа дін мліціѣ маї тѣрзїѣ, чї пе лѣпгѣ ачѣста ачеїа, карї аѣ штїѣтѣ, кз пентрѣ скзтіреа лорѣ а фостѣ зпѣ темейз адевератѣ лецізітѣ, дап' де ачела пѣ се фолосїрѣ пе калеа рекіамацізней дпайнте де асжптаре, кз тѣте кз авзрѣ окасїзне а о фаче ачѣста, дакъ кзтѣва, дѣндѣ плѣпсѣре маї тѣрзїѣ, с'арѣ дптѣмпла сѣ се скапе дін мліціѣ, сѣ штїе, кзтѣкѣ дъпѣ дппреціѣрѣрї, ворѣ фї сїліці а ресїзнде ерарїзлї млітаре келтѣїелеле, карї се прїчіпѣрѣ ачелзїа прїп асжптареа лорѣ.

Прежтѣ се ворѣ лза дп офїціѣсѣ бѣгаре де сѣтѣ дін партеа дерегѣторїелорѣ де асжптацізне рекіамѣрїле, карї ворѣ фї дп-

темеїате де ажпсѣ дп нормативълѣ де рекрътацізне че кзстѣ токмаї аша се ворѣ реїента кз стрѣшнічїз ачеле, карї се ворѣ аштерне фѣрѣ врео дптемеїере лецізітѣ, пѣмаї спре а дпкомѣда режтѣдеште пе дерегѣторїеле шї органеле де асжптацізне сеаѣ кїарѣ шї спре але адѣче дп прѣпсѣлѣ малїціѣсѣ, шї аште адѣчереа дп прѣпсѣлѣ фѣрѣ темейз шї клеветїреа се ва сѣпнзпеле ла педѣпсѣ фѣрте сїпцітѣре, потрївїтѣ кз ордіпѣцізнеа де аічі дін 27. Октобре 1853, №. 18636/2612.

Кз прїлеціѣлѣ ачеста се дпдрѣптѣ тотѣдатѣ, дп легѣтѣрѣ кз пзблікацізнеа де аічі дін 5. Фебр. 1853, №. 1538/231 тоѣ тіпепрїї сѣпнзшї млітѣрей, карї пѣ се цїпѣ де локѣлѣ зпде петрекѣ, пїчі ка пѣскѣдї аколо, пїчі ка прїмїці дп легѣтѣра ачелї комзпїтѣці. прїп зраре аколо сѣптѣ прївїці ка стрїпї, шї кз окасїзнеа рекрътѣрей дін зѣтѣ тіпнѣ, ка дп конформїтате кз ордіпѣцізнеа де аічі дін 31. Іан. 1852, №. 591/83 (бъл. пр. тѣп. II, №. 21) сѣ се дпштїпдѣзѣтѣ де локѣ шї челѣ мѣлтѣ пѣпѣ ла 25. Фебр. а. к. ла дерегѣторїеле де черкѣ шї сѣьчеркѣ шї дп четѣділе, карї пѣ сѣьстаѣ офїціелорѣ де черкѣ, ла маїстратѣ, де дппрезпѣ кз паспорте-ле, кѣрїїле де пелерїнаре, кѣрїїелеле де сѣлѣїре сеаѣ кз алте докзментѣ че ворѣ фї авжндѣ, кз атѣтѣ маї вжртосѣ, кз че ла дін контра фѣькаре сѣпнзсѣ млітѣрей, че пѣ се цїне де комзпїтате, педпштїпдѣндѣсе, ва фї траплатѣ ка отѣ фѣрѣ де паспортѣ, шї асжптатѣ ла мліціѣ пе сокотѣла ачелзї черкѣ де асжптацізне, дп каре с'а пѣсѣ тѣпа пе елѣ.

Чїне тѣпнзеште пе зпѣ тіпепрѣ сѣпнзсѣ мліціей, сеаѣ дп дѣ мѣпѣ де ажѣторїѣ спре ачѣста, аре сѣ аштенте а фї педѣпсітѣ дін партеа офїціѣлї де черкѣ сѣѣ а маїстр., дъпѣ констатареа адеверѣлї, кз о мѣлпѣтѣ де банї пѣпѣ ла 50 ф. тк., карї се ворѣ да ла касса сѣрачїлорѣ дін локѣлѣ ресептівѣ, сѣѣ непотѣндѣ ачела плѣтї, кз дпкїсѣре потрївїтѣ, асменеа шї дп дптѣмплареа, кѣндѣ тѣпнзїреа с'арѣ контїнза пѣпѣ ла фапта зпелї адеверате досірї де рекрътацізне, дъпѣ прескрїпѣлѣ де рекрътацізне че с'а поменїтѣ маї сѣсѣ, дін 6. Іан. 1852, § 37 вїноватѣлѣ се ва педѣпсі кз о мѣлпѣтѣ де банї дела зпа пѣпѣ ла чїпчі сѣте фїор., сѣѣ ла непотїпѣ де плѣтїре, кз о дпкїсѣре дела зпа пѣпѣ ла шесе лѣне.

Дъпѣ ачѣста аѣ сѣ се дптокмѣсѣкѣ де локѣ шї дерегѣторїеле. Сївіѣ, дп 20. Іанварїѣ 1854.

Прїпїїелеле Карѣлѣ де Шварценберѣ, Ф. М. Л.

ЕДИКТЪ.

Ла ч. р. претѣрѣ дп Сївіѣ се афлѣ маї жосѣ пѣмїте, дела хоці дп а. 1851 конфїшкателе обжепте, стѣпнзлѣ кѣрора обжепте пѣ саѣ пѣтѣтѣ афла:

1. Зпѣ лапѣ де часѣ де азрѣ кз шепте глоапде де арїпнтѣ окчідате.
2. Зпѣ лапѣ де часѣ де даме кз етїлѣ рошїѣ.
3. Зпѣ іпелѣ де азрѣ кз зпѣ карпїолѣ мїкѣ.
4. Дѣлѣ лїпгѣрї де конфектѣ де арїпнтѣ.
5. Шепте лїпгѣрї мїчі де сѣпѣ, де арїпнтѣ.
6. О фѣркзлїцѣ кз стилѣ де арїпнтѣ.
7. О лїпгѣрѣ маре де сѣпѣ де пакфонгѣ.
8. Дѣлѣ лїпгѣрї де пакфонгѣ.
9. О пѣреке де клеште де пакфонгѣ.
10. Дѣлѣ пѣрекї де лїпгѣрї ордінаре кз стилѣ де ферѣ.
11. Зпѣ клїмарїѣ мїкѣ пентрѣ чернеалѣ, шї зпѣ пентрѣ пѣсїпѣ де пѣзтѣлѣ.
12. О кѣтїе де плевѣ пентрѣ кафеа.
13. О кѣтїе де лемпѣ кз лакѣ пѣгрѣ пентрѣ захарѣ.
14. Зпѣ пїптенѣ де оуѣлѣ.

Че се дѣ де шїре ла тотѣ отѣлѣ кз ачѣса провокаре, кзтѣкѣ прїпрїетарїзлѣ ефектелорѣ ачестора пѣпѣ ла 4. Іанварїѣ 1855 претенсіа с'а дпайнтеа ачестей ч. р. претѣрѣ дъпѣ леці пѣте а шї о доведї — трекѣндѣ термінзлѣ пѣмїтѣ, шї неафлѣндѣсе прїпрїетарїзлѣ ефектелорѣ маї сѣсѣ пѣмїте се ворѣ вїнде. — Шї Сѣма дін еле адѣнатѣ дъпѣ Kond. Krim. § 519, п. I., аплѣлѣ 1803 се ва депзне дп фавѣреа фондзлї крїмїналѣ.

Сївіѣ, дп 4. Іанварїѣ 1854.

Дін Сесїзнеа ч. р. претѣре.

ВЪНЗАРЕ ДЕ КАСЪ.

Каса лї Лѣдовїкѣ де Лапгендорфѣ, дп тѣргѣлѣ грѣзлї сѣбѣ №. 100, се вїнде дін мѣпѣ лїберѣ.

Дорїторїї де а кзпѣтра ачеста касѣ се потѣ дпцелене маї деапрѣне кз прїпрїетарїзлѣ деспре кондіцізніле маї деапрѣне.

Прїпрїетарїзлѣ е аплекатѣ а лѣса шї жѣтѣтате прѣцѣлѣ касей пренотатѣ пе джпса.